

Opinia Komitetu Regionów „Integracja rejestrów przedsiębiorstw”

(2010/C 267/06)

KOMITET REGIONÓW

- przypomina o decydującej roli Komitetu Regionów, który jako przedstawiciel władz lokalnych i regionalnych przedstawił w dotychczasowych opiniach szereg wariantów i alternatywnych propozycji mających na celu wspieranie sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego, zwiększenie przejrzystości i wymianę informacji, a także zmniejszenie obciążeń administracyjnych zarówno na szczeblu lokalnym, jak i regionalnym;
- docenia decydujące znaczenie rejestru przedsiębiorstw dla zapewnienia zarówno sprawnego, ponadgranicznego funkcjonowania rynku wewnętrznego poprzez dostarczanie wiarygodnych i aktualnych informacji dla celów handlowych, jak i lepszej ochrony prawnej wszystkich zainteresowanych podmiotów we wszystkich państwach członkowskich;
- stwierdza, że dla dobrego funkcjonowania rynku wewnętrznego niezbędny jest dostęp do informacji dotyczących transgranicznego łączenia przedsiębiorstw, przenoszenia siedziby oraz zakładania oddziałów w innych państwach członkowskich;
- podkreśla, że pojawiające się utrudnienia w transgranicznej działalności gospodarczej wynikają raczej z braku ważnego w całej Europie elektronicznego dokumentu tożsamości, np. europejskiego dowodu osobistego, który umożliwiłby prawne dopuszczenie stosowania cyfrowego podpisu oraz jego wzajemne uznawanie. W ramach integracji rejestrów przedsiębiorstw byłoby to jednym z najważniejszych elementów, którym należałoby się jak najszybciej zająć.

Sprawozdawca:	Uno Silberg (EE/EA), radny gminy Kose
Dokument źródłowy:	Zielona księga „Integracja rejestrów przedsiębiorstw” COM(2009) 614 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Kontekst

1. Przyjmuje z zadowoleniem inicjatywę Komisji Europejskiej w postaci zielonej księgi „Integracja rejestrów przedsiębiorstw”.

2. Cieszy się z faktu, że Komisja Europejska zachęca wszystkie zainteresowane strony do wyrażenia opinii na temat zagadnień poruszonych w zielonej księdze.

3. Przypomina o decydującej roli Komitetu Regionów, który jako przedstawiciel władz lokalnych i regionalnych przedstawił w swoich dotychczasowych opiniach szereg wariantów i alternatywnych propozycji mających na celu wspieranie sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego, zwiększenie przejrzystości i wymianę informacji, a także zmniejszenie obciążeń administracyjnych zarówno na szczeblu lokalnym, jak i regionalnym.

4. Podziela pogląd Komisji Europejskiej, że rejestry przedsiębiorstw⁽¹⁾ odgrywają istotną rolę, gdyż ich zadaniem jest gromadzenie, analizowanie oraz przechowywanie danych dotyczących podmiotów gospodarczych (np. dotyczących formy prawnej, siedziby, kapitału i prawnych pełnomocników przedsiębiorstwa), a także udostępnianie tych danych wszystkim zainteresowanym.

5. Zgadza się z Komisją Europejską, że dyrektywa w sprawie transgranicznego łączenia się spółek kapitałowych⁽²⁾, rozporządzenie w sprawie statutu spółki europejskiej⁽³⁾ (SE) oraz rozporządzenie w sprawie statutu spółdzielni europejskiej⁽⁴⁾ (SEC) stanowią wprost o wymogu transgranicznej współpracy między rejestrami przedsiębiorstw.

6. Uważa, że choć normy minimalne w odniesieniu do usług podstawowych określa prawodawstwo europejskie, w różnych krajach rejestry przedsiębiorstw mogą również świadczyć rozmaite usługi dodatkowe. Jednocześnie przedsiębiorstwa w coraz większym stopniu rozszerzają swoją działalność ponad granicami krajowymi, a dzięki temu mają możliwość zakładania działalności w jednym państwie członkowskim i prowadzenia jej – w części lub w całości – w innym państwie. Wszystko to doprowadziło do wzrostu zapotrzebowania na publiczny dostęp ponad granicami do informacji o przedsiębiorstwach.

(1) Stosowany w zielonej księdze termin „rejestr przedsiębiorstw” obejmuje wszelkie rejestry centralne, rejestry handlowe i rejestry spółek w rozumieniu art. 3 pierwszej unijnej dyrektywy w sprawie prawa spółek (68/151/EWG).

(2) Dyrektywa 2005/56/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie transgranicznego łączenia się spółek kapitałowych, Dz.U. L 310 z 25.11.2005, s. 1.

(3) Rozporządzenie Rady (WE) nr 2157/2001 z dnia 8 października 2001 r. w sprawie statutu spółki europejskiej (SE) (Dz.U. L 294 z 10.11.2001, s. 1).

(4) Rozporządzenie Rady (WE) nr 1435/2003 z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie statutu spółdzielni europejskiej (SCE), Dz.U. L 207 z 18.8.2003, s. 1.

7. Podkreśla fakt, że informacje dotyczące przedsiębiorstw są wprowadzane łatwo dostępne w krajach, w których zostały one zarejestrowane, jednak dostęp do takich danych z innego państwa członkowskiego może być często utrudniony ze względu na przeszkody natury technicznej, prawnej, językowej bądź jakiegokolwiek innej.

8. Uważa tym niemniej, że sama tylko obecnie dobrowolna współpraca między rejestrami przedsiębiorstw nie wystarcza, dlatego też należy skuteczniej niż dotąd zagwarantować transgraniczną współpracę między tymi rejestrami. Sprawą o szczególnym znaczeniu jest, by w ramach owej współpracy zadbać o ponadgraniczny dostęp do informacji zapisanych w rejestrach przedsiębiorstw, jak również o przejrzystość, pewność prawa oraz wiarygodność owych informacji.

9. Podkreśla, że obecny kryzys finansowy ponownie uzmysłowił nam, jak ważna jest przejrzystość rynków finansowych. W kontekście środków naprawy finansów usprawnienie dostępu do aktualnych i rzetelnych danych urzędowych dotyczących konkretnych przedsiębiorstw można uznać za jeden ze sposobów na odbudowę zaufania do rynków w skali całej Europy.

Najważniejsze przesłania

10. Docenia decydujące znaczenie rejestru przedsiębiorstw dla zapewnienia zarówno sprawnego, ponadgranicznego funkcjonowania rynku wewnętrznego poprzez dostarczanie wiarygodnych i aktualnych informacji dla celów handlowych, jak i lepszej ochrony prawnej wszystkich zainteresowanych podmiotów we wszystkich państwach członkowskich.

11. Odnotowuje podstawowe znaczenie mobilności przedsiębiorstw dla wzrostu gospodarczego, dlatego też zaleca wprowadzenie w pełni zintegrowanego systemu gwarantującego równy dostęp do informacji w całej Unii Europejskiej.

12. Stwierdza, że dla dobrego funkcjonowania rynku wewnętrznego niezbędny jest dostęp do informacji dotyczących transgranicznego łączenia przedsiębiorstw, przenoszenia siedziby oraz zakładania oddziałów w innych państwach członkowskich.

13. Docenia wysiłki państw członkowskich zaangażowanych w dobrowolny projekt zmierzające do utworzenia skutecznej platformy wymiany, jednakże wzywa Komisję do zaproponowania ram prawnych europejskiej współpracy między rejestrami przedsiębiorstw, tak aby zastąpić obecny system dobrowolny w pełni zintegrowanym rejestrem opartym na TIK.

14. Przypomina o ważnej roli MŚP w gospodarce europejskiej i wzywa państwa członkowskie do przyjęcia statutu europejskiej spółki prywatnej, co w połączeniu ze skutecznym systemem integracji rejestrów przedsiębiorstw sprzyjałoby rozwojowi małych i średnich przedsiębiorstw na rynku wewnętrznym.

15. Wzywa do utworzenia cyfrowego europejskiego rejestru przedsiębiorstw z wykorzystaniem ambitnych rozwiązań IT na podstawie wzajemnych powiązań.

16. Opowiada się za dokonaniem przeglądu właściwych dyrektyw dotyczących przedsiębiorstw, by dopasować ich postanowienia do obecnych możliwości technicznych, szczególnie w zakresie wykorzystania systemów informatycznych.

17. Podziela pogląd, że w każdym wypadku podczas integracji rejestrów przedsiębiorstw zasadne wydaje się, by skorzystać z prac przeprowadzonych dotychczas przede wszystkim w ramach europejskiego rejestru przedsiębiorstw (EBR) oraz projektu BRITE. Odnośnie do części dotyczącej techniczno-proceduralnej współpracy rejestrów przedsiębiorstw w sieci (łączenie przedsiębiorstw, przeniesienie siedziby, zakładanie oddziałów itp.) należy zgodzić się z Komisją Europejską, iż najprościej byłoby oprzeć nowy system na prowadzonym obecnie projekcie BRITE.

Propozycje

18. Przypomina, że dzięki orzecznictwu ETS na przestrzeni ostatnich 10 lat (zwłaszcza w sprawach *Centros* (C-212/97), *Überseering* (C-208/00) oraz *Inspire Art* (C-167/01)) przedsiębiorstwa zyskały możliwość działania w skali ponadnarodowej i przeniesienia swojej siedziby.

19. Podkreśla, że w praktyce z prawa tego często nie można skorzystać. Powodem tego jest jednak nie tyle niedostateczne powiązanie rejestrów przedsiębiorstw, ile raczej fakt, iż przepisy prawa spółek i przepisy dotyczące rejestrów publicznych w państwach członkowskich nie sprzyjają ani przenoszeniu siedziby za granicę, ani innego rodzaju działalności ponadgranicznej. Co więcej, również w prawodawstwie europejskim postanowienia te nie są wyraźnie egzekwowane.

20. Wyraża pogląd, że problemu tego nie można rozwiązać tylko poprzez powiązanie rejestrów przedsiębiorstw. Tak naprawdę potrzebne są przepisy materialne i zasady proceduralne dotyczące przenoszenia siedziby firmy, dzięki którym uregulowane zostanie również współdziałanie między rejestrami przedsiębiorstw.

21. Jest przekonany, że jedną z największych przeszkód w rozwoju prawdziwej konkurencji między państwami i regionami jest fakt, iż przeniesienie siedziby firmy w UE jest praktycznie niemożliwe. Konkurencja sprawiłaby, że lepsze otoczenie przyciągałoby przedsiębiorstwa, jednak obecnie zmiana siedziby jest niezwykle skomplikowana.

22. Stwierdza, że integracja rejestrów przedsiębiorstw ułatwiłaby firmom uzyskanie informacji, w ramach prowadzonej przez nie działalności, na temat ich kontrahentów, co w każdym wypadku jest zjawiskiem bardzo pozytywnym. System powiązanych

ze sobą rejestrów przedsiębiorstw stanowiłby wspólną bazę danych zawierającą standardowe wpisy, dzięki której udało by się osiągnąć wyznaczony cel, o ile zagwarantowana zostanie poprawność danych zapisanych w rejestrze. Ponadto należałoby podjąć starania w kierunku ujednoczenia treści rejestrów.

23. Wyraża przekonanie, że zaproponowane w zielonej księdze porozumienie zarządcze nie wydaje się właściwym instrumentem łączenia rejestrów. Jeśli celem ma być udostępnienie z poszczególnych rejestrów krajowych standardowych danych w standardowej formie, to przyszły system należy uregulować na przykład w drodze przeglądu dyrektywy w sprawie prawa spółek (jawności danych) lub w inny sposób.

24. Dodaje, iż celem podejmowanych wysiłków powinno być raczej udostępnienie w internecie każdemu zainteresowanemu – w miarę możliwości bezpłatnie lub za niewielką opłatą – zarówno informacji o charakterze transgranicznym, pochodzących z planowanego systemu, jak i danych z krajowych rejestrów przedsiębiorstw. Związane z tym koszty zostały już przecież pokryte dzięki opłatom skarbowym pobieranym w związku z gromadzeniem odnośnych informacji – władze publiczne nie powinny handlować danymi publicznymi. W przeciwnym razie przyszła dyrektywa stałaby się pretekstem do konkurencji między istniejącymi już przedsiębiorstwami oferującymi usługi konsultacyjne.

25. Podziela pogląd, że sensowne wydaje się powiązanie danych uzyskanych w związku z wdrożeniem dyrektywy w sprawie przejrzystości z projektowaną siecią rejestrów przedsiębiorstw. Należy zatem rozważyć stworzenie odpowiednich ram prawnych w drodze dyrektywy lub być może nawet rozporządzenia.

26. Zwraca uwagę na fakt, że brak integracji rejestrów przedsiębiorstw jak dotąd nie stanowi w zasadzie poważnego utrudnienia w działalności transgranicznej. Inteligentne rozwiązania elektroniczne (np. między Estonią, Portugalią i Finlandią) już obecnie stanowią podstawę szeroko zakrojonej współpracy, tak iż możliwe jest uzyskanie drogą elektroniczną wglądu w zagraniczne rejestry przedsiębiorstw bez konieczności podróżowania.

27. Podkreśla, że pojawiające się utrudnienia w transgranicznej działalności gospodarczej wynikają raczej z braku ważnego w całej Europie elektronicznego dokumentu tożsamości, np. europejskiego dowodu osobistego, który umożliwiłby prawne dopuszczenie stosowania cyfrowego podpisu oraz jego wzajemne uznawanie. W ramach integracji rejestrów przedsiębiorstw byłoby to jednym z najważniejszych elementów, którym należałoby się jak najszybciej zająć.

28. Pragnie na zakończenie zwrócić uwagę, że wszelkie podejmowane inicjatywy muszą być zgodne z zasadami pomocniczości, proporcjonalności i lepszego stanowienia prawa.

Bruksela, 9 czerwca 2010 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO